

Nærings- og fiskeridepartementet
Grubbegata 1,
Pb. 8090 Dep,
0032 Oslo

Vår saksbehandler/tlf.
Turid Hiller, +4740634254

Vår ref.
15/426-1
Deres ref.
Lise.Holden@kd.dep.no

Oslo,
27.04.2015

NOU 2014:16 Sjømatindustrien på høring – kommentarer fra Forskningsrådet

Rapporten fra Sjømatindustriutvalget påpeker at det er et betydelig potensial for økt verdiskaping i norsk sjømatnæring.

Dette fordrer at rammevilkårene ligger best mulig til rette for at næringen skal kunne styrke konkurranseevne, lønnsomhet og verdiskaping i sjømatindustrien, og i sjømatnæringen som helhet. Det er videre helt avgjørende at tiltak som kan legge til rette for og stimulere til økt innovasjon, kan realiseres, og at næringsaktørene kan få riktige incentiver til å maksimere verdiskapingen. Dette kan eksempelvis være incentiver som kan påvirke kvalitetsforbedringer eller 100% råstoffutnyttelse. Innovasjon som kan bidra til å skape nye prosesser, produkter, effektivisering, distribusjon eller organisering i bedriftene/verdikjeden, gir muligheter til å øke konkurransekraften til norsk sjømatindustri og det er som omtalt et betydelig behov for dette. Innovasjonsevnen til sjømatindustrien, og den tilhørende leverandørindustri er avgjørende for deres overlevelse og vekst, og det samme gjelder for fiskeflåten, oppdrettsnæringen og andre deler av sektoren.

Forskningsrådet mener at for å realisere potensiale i sjømatindustrien er det nødvendig å styrke forskning og innovasjon både for og i industrien. Forskningsrådet er også enige i at triangelet; sjømatindustri, utstørsleverandørindustri og FoU-miljø, må styrkes, og legger meget stor vekt på dette viktige samarbeidet i innovasjonsprosjekter for næringslivet. Rapporten viser til at virkemiddelapparatets programmer må omfatte FoU fra forskning, via utvikling, pilotering og demonstrasjon. Forskningsrådet har ulike virkemidler som er relevant for sjømatindustrien som spenner fra strategisk grunnforskning, senteransatser til innovasjonsrettede virkemidler. Eksempler på dette er henholdsvis handlingsrettet program som Havet og kysten, Senter for innovasjonsdrevet forskning CRISP - *Centre for Research-based Innovation in Sustainable fish Capture and Processing Technology* og det brukerstyrte innovasjonsprogrammet BIONÆR hvorav sistnevnte er et av de mest sentrale programmer for sjømatindustrien. Forskningsrådet har en helhetlig og dynamisk tilnærming til virkemidlene der samarbeid og videreutvikling av disse vektlegges. Samarbeid med IN og FHF om utviklingsrettede deler, er også som før viktig, likeledes Skattefunn.

Rapporten omtaler at det er avgjørende å videreutvikle kunnskap om å utnytte de store mengder råstoff som er tilgjengelig i våre farvann på en optimal måte. Dette krever, slik det også beskrives i rapporten, at fiskeindustrien sammen med leverandører og forskningsmiljøer må bli ledende på å utvikle nye teknologiske løsninger og automatiserte prosesser slik at større verdier kan skapes til en lavere kostnad, i tillegg til at nye produkter kan utvikles. Som omtalt er teknologisk FoU rettet mot behovene i sjømatnæringen og spesielt bearbeidingsindustrien, lav. Sektoren er preget av lav lønnsomhet og med et begrenset marked for teknologileverandører. Innovasjonsevnen innenfor industriell fiskeforedling er preget av lave budsjetter til innovasjonsaktiviteter og har også begrenset kompetanse for å drive innovasjonsprosesser. Rapporten peker samtidig på at det i dag finnes verdifull kompetanse i innen sjømatsektoren, og at denne er avgjørende for muligheten til å involvere og implementere ny teknologi. Dette er også Forskningsrådets erfaring.

I rapporten påpekes behovet for forskning og innovasjon på alle områder i verdikjedene for fiskeri og havbruk. Eksempelvis helt fra bestands-, ressurs- og økosystem- relaterte problemstillinger, og ut til problemstillinger som gjelder marked, handelshindringer og rammevilkår. Videre påpekes at hvitfiskindustrien i særlig grad må bli en kompetanse- og teknologibasert industri med vekt på markedstilpassede høykvalitetsprodukter. Dette gjelder også for lakseindustrien og i pelagisk sektor, det er store behov for teknologiutvikling av automatiserte løsninger og høyere bearbeidingsgrad. For utdyping av forskningsbehov vises det til Forskningsrådets programplaner og budsjettforslag.

Forskningsrådet vil også gi tilslutning til at behovet for forskningsbasert kompetanse på sentrale områder for sjømatindustrien er sterkt tilstede, og at dette må sikres når det gjelder utdanning av kandidater fra bachelor til PhD. Når det gjelder stipendiat-utdanning, oppfordrer /prioriterer vi dette i våre prosjekter.

Mvh

Christina Abildgaard
Avdelingsdirektør
Norges forskningsråd